

روش‌ها و شیوه‌های مدیریت برنامه‌ریزی و طراحی شهری

ویژه آزمون‌های نظام مهندسی
به همراه کلیدواژه

مؤلف: مهندس محمد عظیمی آقداش
پایه یک و پژوهشگر نظام مهندسی

عظیمی آقداش، محمد، ۱۳۵۰ -
روش ها و شیوه های مدیریت برنامه ریزی و طراحی شهری ویژه
آزمون های نظام مهندسی / مولف محمد عظیمی آقداش.

تهران: نوآور، ۱۳۹۷.

ص ۲۳۲.

۹۷۸-۶۰۰-۱۶۸-۴۲۴-۱

فیبا.

کتابنامه: ص ۳۳۲-۳۳۰.

نمایه.

شهرسازی -- راهنمای آموزشی (عالی)

(City planning -- Study and teaching (Higher

شهرسازی -- ایران -- City planning -- Iran

شهرسازی -- طرح و برنامه ریزی -- City planning -- Design

۱۳۹۷/۹ع/۱۶۵/۵HT

۳۰۷/۱۲۱۶

۵۵۰۶۴۳۸

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

یادداشت:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیکی:

شماره تابلشناسی:

روش ها و شیوه های مدیریت
برنامه ریزی و طراحی شهری

مهندس محمد عظیمی آقداش
نوآور

۱۰۰۰ نسخه

اول - ۱۳۹۷

۹۷۸-۶۰۰-۱۶۸-۴۲۴-۱

۲۱۰۰۰ تومان

مؤلف:

ناشر:

شمارگان:

نوبت چاپ:

شابک:

قیمت:

نوآور، تهران، خیابان انقلاب خیابان خیر راغی خیابان شهناز زاهدی
نرسیده به خیابان دانشگاه ساختمان ۱۰۱ پلاک ۵۸ طبقه دوم،
www.noavarpub.com واحد ۶ تلفن: ۹۲ - ۶۶۴۸۴۱۹۱

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با قس حق مؤلف و
مصنفان مصوب سال ۱۳۴۸ برای ناشر محفوظ و منحصر است. حق به نشر
نوآور می باشد. لذا هر گونه استفاده از کل یا قسمتی از این کتاب (از قبیل
هر نوع چاپ فتوکپی، اسکن، عکس برداری، نشر الکترونیکی، هر نوع
انتشار به صورت اینترنتی، سی دی، دی وی دی، فیلم فایل صوتی یا
تصویری و غیره) بدون اجازه کتبی از نشر نوآور ممنوع بوده و شرعاً
حرام است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می گیرند.

نشر نوآور

لطفاً جهت دریافت الحاقات و اصلاحات احتمالی این کتاب به سایت انتشارات نوآور مراجعه فرمایید.

www.noavarpub.com

https://telegram.me/noavarpub

https://www.instagram.com/noavarpub/

مقدمه	۷
فصل اول / تعاریف و مفاهیم برنامه‌ریزی	۱۱
فصل دوم / مدیریت کاربری اراضی	۴۰
مفاهیم و اهداف منطقه‌بندی کاربری‌ها	۴۰
منطقه‌بندی کاربری زمین	۴۲
معیارهای منطقه‌بندی مسکن	۴۳
معیارهای منطقه‌بندی تجارت	۴۳
معیارهای منطقه‌بندی صنعت	۴۳
منطقه‌بندی ارتفاعی	۴۴
تحلیل مکان‌یابی کاربری‌ها	۴۸
حوزه‌بندی کاربری‌های شهری	۴۶
فصل سوم / برنامه‌ریزی کاربری اراضی	۴۷
کاربری زمین شهری	۴۷
برنامه‌ریزی کاربری اراضی	۴۷
طبقه‌بندی کاربری‌های شهری	۴۹
معیارهای مکان‌یابی کاربری‌ها	۵۰
مکان‌یابی کاربری‌های مسکونی	۵۲
مکان‌یابی کاربری‌های مراکز کار	۵۲
مکان‌یابی کاربری‌های اوقات فراغت	۵۲
مکان‌یابی کاربری‌های صنعتی	۵۳
معیارهای فضایی کاربری زمین	۵۳
ارزیابی کاربری‌ها	۵۴
اهداف اساسی کنترل کاربری زمین مسکونی	۵۵
تراکم و نظام کالبدی شهر	۵۶
تفکیک اراضی شهری	۵۷
اهداف تفکیک زمین	۵۸
مقررات تفکیک	۵۹
اشکال و شیوه‌های تفکیک زمین	۵۹
مراحل تفکیک زمین	۶۱
فصل چهارم / برنامه‌ریزی مسکن	۶۲
مفاهیم و مبانی برنامه‌ریزی مسکن	۶۲
مسکن ایده‌آل	۶۴
مسکن حداقل	۶۴
مسکن قابل استطاعت	۶۴
روش‌های برآورد زمین جهت تأمین مسکن	۶۵
روش گروه‌نما جهت برآورد زمین	۶۵
روش سرانه مسکونی جهت برآورد زمین	۶۶
روش تراکم خالص جهت برآورد زمین	۶۶
روش تراکم متوسط ساختمانی جهت برآورد زمین	۶۶
مقیاس و عدد شدت استفاده از زمین	۶۷
سیاست‌های مسکن در ایران	۶۷
مسکن آزاد	۶۸
مسکن حمایت شده	۶۸
مسکن اجتماعی	۶۸
سیاست‌های ملی نظام در بخش مسکن و شهرسازی	۶۹
ابعاد طرح مسکن مهر	۷۰
ابعاد جمعیتی طرح مسکن مهر	۷۰
ابعاد اقتصادی طرح مسکن مهر	۷۱
ابعاد کالبدی طرح مسکن مهر	۷۱
پیامدهای مثبت مورد انتظار از طرح مسکن مهر	۷۱
هزینه‌های ساخت مسکن مهر	۷۲
ویژگی‌های خاص طرح مسکن مهر	۷۲
چشم‌انداز طرح مسکن مهر	۷۲
توزیع جغرافیائی مسکن مهر	۷۳
اهداف طرح مسکن مهر	۷۳
اهداف کلی مسکن مهر	۷۴
اهداف جزئی مسکن مهر	۷۴
ارزیابی اهداف مسکن مهر	۷۴

محدودیت‌های تردد..... ۱۰۸	فصل پنجم / برنامه‌ریزی حمل و نقل ۷۷
مدیریت پارکینگ‌ها..... ۱۰۹	تعاریف و مفاهیم حمل و نقل..... ۷۷
انواع پارکینگ..... ۱۱۰	مدل‌های کاربری حمل و نقل..... ۷۹
قیمت‌گذاری تسهیلات پارکینگ..... ۱۱۳	مدل (ITLUP)..... ۷۹
پارک سوار..... ۱۱۳	مدل (MEPLAN)..... ۸۰
محدوده طرح ترافیک..... ۱۱۴	مدل منطقه شیکاگو (CATLAS)..... ۸۱
طرح زوج و فرد..... ۱۱۵	حمل و نقل عمومی..... ۸۲
	سیستم‌های حمل و نقل شهری..... ۸۴
	سیستم اتوبوسرانی شهری..... ۸۵
	تجهیزات و تسهیلات سیستم اتوبوسرانی شهری..... ۸۷
	ناوگان سیستم اتوبوسرانی شهری..... ۸۸
	اتوبوس سریع‌السیر..... ۸۹
	تفکیک مسیر حرکت اتوبوس..... ۹۰
	علامت‌گذاری مسیر حرکت اتوبوس..... ۹۱
	سامانه اتوبوسرانی تندرو (FRT)..... ۹۱
	مسیر حرکت اتوبوس تندرو (BRT)..... ۹۲
	ایستگاه‌های اتوبوس تندرو (BRT)..... ۹۲
	ضوابط و معیارهای تعیین ایستگاه اتوبوس..... ۹۱
	ایستگاه اتوبوس در راه‌های شریانی درجه ۱..... ۹۳
	ایستگاه اتوبوس در راه‌های شریانی درجه ۲..... ۹۶
	ایستگاه اتوبوس در خیابان‌های محلی..... ۹۷
	اهداف احداث مجتمع‌های ایستگاهی..... ۹۷
	معیارهای خط ویژه اتوبوس..... ۹۹
	مزیت احداث شبکه راه آهن شهری..... ۱۰۰
	آلودگی دیداری سیستم‌های ریلی..... ۱۰۱
	حمل و نقل در قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه..... ۱۰۲
	فصل ششم / تولید و توزیع سفر..... ۱۰۳
	مدیریت تقاضای حمل و نقل..... ۱۰۳
	تولید و توزیع سفر..... ۱۰۳
	عرضه و تقاضا در حمل و نقل..... ۱۰۵
	روش‌های تعیین کرایه مسافر..... ۱۰۵
	فصل هفتم / مدیریت تردد و توقف..... ۱۰۸
فصل هشتم / شبکه و راه‌های شهری..... ۱۱۷	
راه و خیابان‌های شهری..... ۱۱۷	
راه‌های شریانی..... ۱۱۷	
خیابان‌های محلی..... ۱۱۸	
تعیین نقش راه‌های شهری..... ۱۱۸	
اصول طراحی راه‌ها و شبکه‌های شهری..... ۱۱۹	
بافت شهر و شبکه معابر..... ۱۲۰	
سیستم شعاعی (ستاره‌ای)..... ۱۲۰	
سیستم سطرانجی..... ۱۲۱	
سیستم حلقوی (رینگ سیستم)..... ۱۲۲	
سیستم آزاد یک..... ۱۲۳	
سطح و ظرفیت مابر شهری..... ۱۲۳	
حجم ترافیک..... ۱۲۴	
ترافیک و سطح سرویس..... ۱۲۵	
فصل نهم / طراحی راه‌های شهری..... ۱۲۶	
مشخصات هندسی راه‌ها..... ۱۲۶	
راه‌های شریانی..... ۱۲۷	
اتوبان‌ها..... ۱۲۷	
خیابان‌های محلی..... ۱۲۸	
میدان و تبادل‌ها..... ۱۳۰	
پلان و نیمرخ‌های طولی راه‌ها..... ۱۳۰	
اجزای نیمرخ‌های عرضی..... ۱۳۳	
قوس‌های کلوئیدی..... ۱۳۴	
آمارگیری ترافیکی..... ۱۳۵	
محاسبات ترافیکی..... ۱۳۶	

اصطلاحات ضوابط و معیارهای استقرار واحدهای	۱۳۷
صنعتی.....	۱۳۸
ضوابط و معیارهای استقرار واحدهای صنعتی.....	۱۳۸
اجرای ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیت های	۱۳۹
صنعتی و تولیدی.....	۱۶۴

فصل دوازدهم / زیرساخت‌ها و تجهیزات

شهری.....	۱۶۷
زیرساخت‌های شهری.....	۱۶۷
تأسیسات فاضلاب شهری.....	۱۶۹
معیارهای مکان‌یابی محل دفن مواد جامد شهری	۱۶۹
.....	۱۷۰
معیارهای مکان‌یابی کشتارگاه‌ها.....	۱۷۱
ضوابط مکان‌یابی گورستان‌های شهری.....	۱۷۲
ایمنی شهری.....	۱۷۳
سیستم‌های اطلاعات جغرافیایی.....	۱۷۴
نقشه‌های پوششی (NATIONAL COVERAGE).....	۱۷۴
شبه‌های منظر (TOURIST MAPS).....	۱۷۴
سیستم تصویر لامبرت.....	۱۷۴
سیستم تصویر مرکاتور (MERCATOR).....	۱۷۴
سیستم تصویر U.T.M.....	۱۷۵
سیستم تصویر آرمین تال.....	۱۷۵

فصل سیزدهم / پدافند غیرعامل در

شهرسازی.....	۱۷۶
مفاهیم و واژگان کلیدی پدافند غیرعامل.....	۱۷۶
حلقه واردن: پنج حلقه واردن پدافند غیرعامل	۱۷۸
عبارتند از:.....	۱۷۸
حوزه شمول الزامات پدافند غیرعامل.....	۱۷۹
گروه‌بندی شهرها در پدافند غیرعامل.....	۱۷۹
پدافند غیرعامل و مکان‌یابی.....	۱۸۰
معیارهای هم‌جواری.....	۱۸۰
مراکز حساس و حیاتی در پدافند غیرعامل.....	۱۸۱
مکان‌یابی مراکز حیاتی و حساس.....	۱۸۱
مکان‌یابی کلاسیک.....	۱۸۲

عرض پیاده‌روها.....	۱۳۷
مسیرهای دوچرخه و گاری.....	۱۳۸
روشنایی راه‌ها.....	۱۳۸
تأثیرات نامطلوب زیست محیطی راه.....	۱۳۹

فصل دهم / برنامه ریزی کاربری های سبز

.....	۱۴۰
تعاریف اصطلاحات فضای سبز.....	۱۴۰
اهمیت فضای سبز.....	۱۴۱
انواع عسهای سبز.....	۱۴۲
کارکردهای فضای سبز.....	۱۴۴
رفیوهای فضای سبز.....	۱۴۴
سرانه فضاهای سبز.....	۱۴۵
انواع و اشکال پارک‌ها.....	۱۴۶
پارک‌های جنگلی.....	۱۴۷
پارک‌های ملی.....	۱۴۷
طبقه‌بندی ثل و گیاهان.....	۱۴۸

فصل یازدهم / مدیریت کاربری های صنعت

.....	۱۵۰
تعاریف و مفاهیم صنعت و خدمات شهری.....	۱۵۰
شهر و صنعت.....	۱۵۱
صنایع و آلودگی‌های محیطی.....	۱۵۲
اصول و مبانی منطقه‌بندی صنعتی.....	۱۵۴
منطقه‌بندی بازدارنده.....	۱۵۴
منطقه‌بندی روادارنده.....	۱۵۵
منطقه‌بندی انحصاری.....	۱۵۵
منطقه‌بندی براساس استانداردهای اجرایی.....	۱۵۵
اشکال کالبدی مناطق صنعتی.....	۱۵۵
پارک‌های صنعتی.....	۱۵۶
مجموع‌های صنعتی.....	۱۵۷
ث- مجتمع صنایع ارتباطی و مخابراتی.....	۱۵۷
ساختمان‌های صنعتی.....	۱۵۷
ساماندهی صنایع و خدمات شهری.....	۱۵۸
ضوابط و معیارهای استقرار واحدها و فعالیت‌های صنعتی و	۱۶۰
تولیدی.....	۱۶۰

مکان‌یابی مدرن (با تأکید بر سیستم اطلاعات

جغرافیایی) ۱۸۲

مکان‌یابی ترکیبی ۱۸۲

فصل چهاردهم / مدیریت بحران شهری

..... ۱۸۳

تعاریف و واژگان مدیریت بحران شهری ۱۸۳

مراحل مدیریت بحران ۱۸۸

وظایف ویران‌خیزان بحران ۱۸۹

نظارت و کنترل بر فعالیت‌های مدیریت بحران

..... ۱۸۹

ضوابط شهرسازی مرتبط با مدیریت بحران ۱۸۹

بحران و سیلاب‌های شهری ۲۰۱

راهبردهای اجرایی کاهش اثرات بلایای طبیعی

..... ۲۰۷

کلیدواژه ۲۱۶

منابع و مأخذ ۲۳۰

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد
 خداوند نام و خداوند جای خداوند روزی ده رهنمای
 خداوند کیوان و گردان سپهر فروزنده ماه و ناهید و مهر

خداوندگار زمین و زمان و کیهان و کیان و سپهر گردون را شاکر و سپاسگزارم که مکتب نهاده و توفیق روزافزون و مضاعف عنایت فرمود تا در سایه الطاف همیشگی ائمه الهامیه (ع) و همزمان با سالروز خجسته میلاد با سعادت امام حسن عسکری (ع)، در استانه آزمون بهمن ماه سال ۱۳۹۷ نظام مهندسی ساختمان، در ادامه تدوین و تکمیل کتاب مرتبط با منابع آزمون‌های نظام مهندسی، کتاب «روش‌ها و شیوه‌های دیرینه برنامه‌ریزی شهری ویژه آزمون‌های نظام مهندسی» را به انضمام کلید واژه جهت استفاده داوطلبان شرکت کننده در آزمون‌های رشته شهرسازی نظام مهندسی، ملحق با آخرین منابع تهیه و تدوین نمایم. ضمن تقدیم این اثر به پیشده ان اما هم و فرزند غایب از نظرش منجی عالم بشریت مهدی صاحب‌الزمان (عج)، و الهام از آموزه‌های ملی و دینی بر خود فرض می‌دانم از زحمات و تلاش‌های هفتمند همه عزیزان و کارکنان انتشارات نوآور، از تولید تا توزیع و به طور خاص مدیریت محترم و فکور مجموعه نوآور، برادران نصیرنیا صمیمانه تقدیر و تشکر نمایم.

تدوین اثر حاضر در گام نخست مدیریت و وادار هم هی، بمدلی و همکاری ارزشمند مدیریت فهیم و اندیشمند انتشارات نوآور تهران با نشر تصاصی کتب نظام مهندسی ساختمان، و پس از آن نشأت یافته از تلاش‌های مستمر و تأثیرگذار سرکار خانم فاطمه بیگلی است.

امید آن‌که در سایه عنایت حضرت حق و توجهات آقا ولی عصر امم زمان، این اثر نیز همچون سایر کتاب‌های تألیفی در رابطه با منابع نظام مهندسی، مورد توجه و استقبال عزیزان قرار گرفته و منبع موثقی برای داوطلبان شرکت کننده در آزمون‌های ادواری رشته شهرسازی نظام مهندسی ساختمان باشد.

با آرزوی توفیق روزافزون
 محمد عظیمی آقداش